

'EPILEG' - EPIDEMIOLOGISK ORIENTERENDE UNDERSØKELSE OM YTELSE OG HELSESTATUS HOS VERPEHØNS MED ULIKE DRIFTSFORMER

Av Lothar Kreienbrock, Jan Schäl, Martin Beyerbach, Karl Rohn, Sabine Glaser og Bettina Schneider
ved Veterinærhøyskolen i Hannover, seksjon for statistikk, epidemiologi og databehandling

Sammendrag

oversatt av Siri Lervik, Fagsenteret for fjørfe

Ny forskrift om hold av produksjonsdyr skaper behov for data som kan gjøre det mulig å vurdere ulike driftsformer med hensyn til helse og andre parametre. Formål med studiet 'Epileg' som er en - epidemiologisk orienterende undersøkelse om ytelse og helsestatus hos verpehøns med ulike driftsformer – var å sammenfatte data for å kunne gi en orienterende evaluering basert på status for tyske verpehøns flokker.

Planlegging av undersøkelsen begynte i oktober 2002, og den ble gjennomført fra februar til august 2003. Den er lagt opp som et epidemiologisk gjennomsnittsstudie. Undersøkelsen ble foretatt hos eggprodusenter som hadde til felles at besetningen var på minst 3000 dyr. Hver produsent som deltok i undersøkelsen svarte på et spørreskjema om 3 innsett fra de siste årene. Det ble opprettet en enhet som sørget for at data ble samlet inn og anonymisert. Denne enheten var den eneste som hadde adresser til produsentene. Veterinærhøyskolen fikk anonymisert data oversendt herfra til bearbeidelse. Materialet ble ordnet i kategorier etter flokkstørrelse og for de ulike driftsformene i tysk eggproduksjon.

Resultatene som foreligger viser store variasjoner i praksis for følgende: vaksineprogram, behandlingsregimer før og i innsettene, produsentens subjektive oppfattelse av dyras atferd og for dødeligheten i de forskjellige driftssystemene også m.h.t. flokkstørrelsene. Det ble rapportert at flokker i løsdriftssystemer i både en og flere etasjer blir vaksinert og behandlet mer enn flokker i tradisjonelle og innreda bur. Det var lavere gjennomsnittlig dødelighet hos høner i innreda bur og tradisjonelle bur enn hos høner i løsdriftssystemer både i en og flere etasjer. Hos produsenter med mindre enn 50.000 verpehøns ble det funnet lavere dødelighet enn hos produsenter med større flokker. Det ble beskrevet subjektivt at fjærhacking og kannibalisme ble i iakt tatt med samtlige driftsformer bortsett fra i tradisjonelle bur. I burdrift ble det produsert et høyere antall med egg, men disse hadde lavere eggvekt.

Resultatene kan gi en orientering som beskriver status for tysk hold av verpehøns. Allikevel bør de variasjonene som kommer fram tas til etterretning med inngående spørsmål. Videregående undersøkelser bør ta hensyn til dyras genetiske bakgrunn siden ulike hybrider og linjer viser variasjoner i mestrings av miljøet. Helse, atferd og eggkvalitet er faktorer som kan være påvirket av avl og miljø. For å kunne gå videre med de forhold som kommer fram i 'Epileg' undersøkelsen bør disse parametrene undersøkes systematisk under kontrollerte forhold. Dette bør foregå som anvendt forskning der det tas hensyn til praktiske rammebetingelser for tysk eggproduksjon når helse, atferd og matkvalitet undersøkes systematisk.